

Sofias skatter: Del 6

Sofia Linder, Skattebetalarnas chefekonom, guidar dig rätt i skattedjungeln.

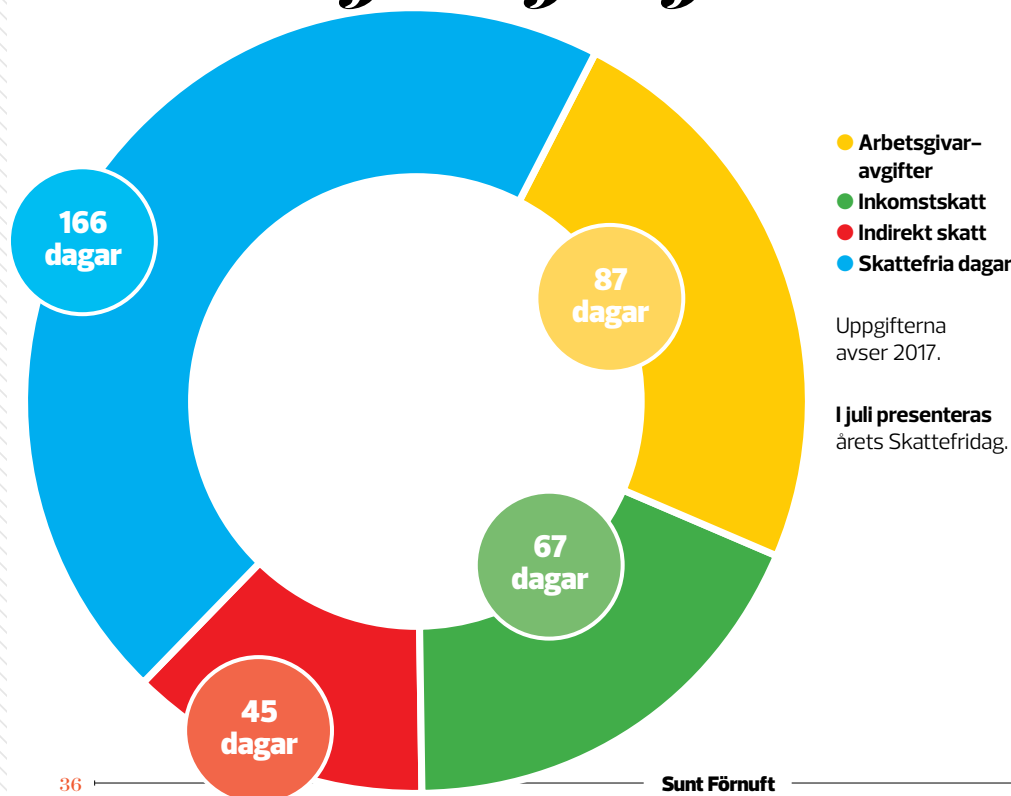
1. VAD?

→ **SKATTEFRIDAGEN VISAR** den dag när en genomsnittlig löntagare tjänat ihop tillräckligt för att betala årets skatter. Skattefridagen är därmed ett mått på skatternas andel av inkomsten, presenterad i form av ett datum.

Andemeningen är att det är först från Skattefridagen som löntagaren arbetar för sig själv, snarare än för staten. Syftet är bland annat att synliggöra hur stor del av den totala lönen som faktiskt betalas i skatt.

SKATTEFRIDAGEN

– *så många dagar går åt till skatt*

Dagen uppmärksammas därför i många länder av organisationer som verkar för låg skatt och sparsamhet med offentliga medel.

Skattefridagen går tillbaka till 1948 då amerikanen Dallas Hostetler lanserade begreppet under namnet Tax Freedom Day. 1971 fördes rättigheterna över till stiftelsen Tax Foundation och sedan dess har begreppet spridits till många länder. Sedan 1971 presenteras Skattefridagen i Sverige av Skattebetalarna.

2.

HUR?

→ **SKATTEFRIDAGEN BERÄKNAS** utifrån en genomsnittlig förvärvsinkomst, vilket i princip motsvarar en årslön på sex inkomstbasbelopp. I år innebär det en årsinkomst på 375 000 kronor eller en månadslön på cirka 30 750* kronor. Till den synliga lönen adderas arbetsgivaravgifterna. Summan av dessa utgör ”hela den faktiska lönen”. Sammantaget inkluderar beräkningen årets inkomstskatt, arbetsgivaravgifter, moms och punktskatter.

Skatternas andel av den faktiska lönen räknas om till antal dagar. 2017 uppgick skatternas andel till 54,6 procent. Omräknat på årsbasis motsvarar detta 199 dagar. Därmed inföll den första helt skattefria dagen dag 200, det vill säga den 19 juli.

Sedan 2013 beräknar vi även Skattefridagen för en låginkomsttagare utifrån en årsinkomst motsvarande fyra inkomstbasbelopp (250 000 kronor) och en höginkomsttagare med tolv inkomstbasbelopp (750 000 kronor). Sedan ifjol presenterar vi även Skattefridagen på kommunnivå.

*Exklusive semesterersättning.

3.

SKATTER

→ **ENBART DE SKATTER** som en normal löntagare betalar är inkluderade, därmed ingår inte kapitalbeskattningen som bland annat omfattar den kommunala fastighetsavgiften.

Arbetsgivaravgift (löneskatter): 31,42 procent ovanpå lönen, betalas av arbetsgivaren. I praktiken belastar den löntagaren eftersom den utgör en del av den totala faktiska kostnaden för löntagarens anställning, och indirekt påverkar löneutrymmet.

Inkomstskatter (kommunalskatt, statlig inkomstskatt): Inkomstskatten varierar betydligt beroende på såväl inkomstnivå som kommunens skattesats. Det skiljer nära sex kronor per hundralapp mellan kommunen med landets högsta och lägsta skattesats. Inkomstskatten påverkas också av grundavdraget och jobbskatteavdragets storlek. För medelinkomsten som ligger till grund för Skattefridagen ingår bara kommunalskatten eftersom den ligger under brytpunkten. 2018 går brytpunkten för 20 procent statlig inkomstskatt vid en månadslön på 39 060 kronor och brytpunkten för värnskattens ytterligare fem procentenheter går vid 56 310 kronor. För månadsinkomster över 51 300 kronor trappas jobbskatteavdraget av.

Konsumtionsskatter: En inkomst är viktig för att kunna köpa mat, kläder och annat nödvändigt. Det betyder att skatt på konsumtion i praktiken är en skatt på inkomst (även sparande används i regel förr eller senare till konsumtion). Den klart viktigaste konsumtionsskatten är momsen (normalt 25 procent), men även andra punktskatter på varor (till exempel alkoholskatt) samt skatt på energi ingår i denna post. Beroende på hur konsumtionen fördelas ett enskilt år, till exempel mellan mat och bilar, eller mellan offentlig sektor och privat sektor, varierar skattesatsen på konsumtion från år till år, men vanligtvis ligger den samlade skattesatsen på omkring 21 procent.

Skattefridagen är ett mått på skatternas andel av inkomsten, presenterad i form av ett datum.

4.

EFFEKT

→ **SKATTEFRIDAGEN SYNLIGGÖR** både hur mycket skatt vi i realiteten betalar och hur skatterna förändras mellan åren. Alliansens lyckades under sina åtta år tidigarelägga Skattefridagen med drygt tre veckor, 22 dagar, från den 8 augusti till den 16 juli 2014. Under innevarande mandatperiod har den hittills senarelagts tre dagar och inträffade i fjol den 19 juli.

Jobbskatteavdraget är den enskilt största förklaringen till alliansens tidigareläggning. Den rödgröna regeringens senareläggning med tre dagar för medel- och låginkomsttagaren, respektive fyra dagar för den med högre inkomst, förklaras främst av att de indirekta skattehöjningarna drabbat dem med lägre inkomster hårdare (till exempel bensinskattehöjningarna). Samtidigt har försämrade uppräkningsbrytpunkterna och det avtrappade jobbskatteavdraget riktats mot högre inkomstskikt.

